

Конституційний Суд України
01033, м. Київ, вул. Жилянська, 14

Суб'єкт права на конституційне подання:
47 народних депутатів України

Уповноважені представники суб'єкта права на конституційне подання за дорученням:

Тимошенко Юлія Володимирівна,
народний депутат України,
(посвідчення № 162),
вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008,
адреса електронної пошти:
tymoshenko-v@rada.gov.ua

Власенко Сергій Володимирович,
народний депутат України
(посвідчення №170),
вул. Садова, 3а, кім. 514, м. Київ, 01008,

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПОДАННЯ

щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Господарського кодексу України, Законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про трубопровідний транспорт», «Про управління об'єктами державної власності» в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу»

Відповідно до пункту 1 частини першої, частини другої статті 150 Конституції України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР (*Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 30, ст. 141*) (далі – Конституція; Основний Закон), статей 51, 52 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 року № 2136-VIII (*Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 35, стор. 6, ст. 376*) (далі – Закон України «Про Конституційний Суд України») суб'єкт права на конституційне подання – 47 народних депутатів України звертаються до Конституційного Суду України з письмовим клопотанням:

визнати такими, що не відповідають статті 1, частині другій статті 6, частинами першої, другій статті 8, частині другій статті 19, статті 85,

пункту 5 статті 116 Конституції, положення абзаців другого, третього частини третьої статті 89, частини п'ятої статті 136 Господарського кодексу України від 16 січня 2003 року № 436-IV (*Відомості Верховної Ради України, 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144*) (далі – Господарський кодекс України), статті 14 Закону України «Про трубопровідний транспорт» від 15 травня 1996 року № 192/96-ВР (*Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 29, ст. 139*) (далі – Закон України «Про трубопровідний транспорт»), абзацу дванадцятого частини першої статті 4 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 21 вересня 2006 року № 185-V (*Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 46, ст. 456*) (далі – Закон України «Про управління об'єктами державної власності»), абзацу другого частини шостої статті 21, абзацу першого частини третьої, частини четвертої статті 44 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» від 27 лютого 2014 року № 794-VII (*Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 13, ст. 222*) (далі – Закон України «Про Кабінет Міністрів України») в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу» від 31 жовтня 2019 року № 264-IX (*Офіційний вісник України, 2019 р., № 92, стор. 62, стаття 3036, код акта 96765/2019*) (далі – Закон № 264-IX);

визнати такими, що не відповідають статті 1, частині другій статті 6, частинам першій, другій статті 8, частині другій статті 19, статті 85, частині першій статті 113, пункту 9 статті 116 Конституції, положення абзацу другого частини шостої статті 21 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» в редакції Закону № 264-IX.

Звернення з конституційним поданням обумовлено тим, що енергетика є стратегічно важливою галуззю економіки України, від стабільності та сталого розвитку якої залежать життєдіяльність та якість більшості сфер життя суспільства, а також безпосередньо добробут Українського народу не лише нинішнього, а й прийдешніх поколінь.

З 2011 року Україна є учасницею Енергетичного Співтовариства – міжнародної організації, метою якої є поширення та утвердження європейських стандартів в енергетиці для створення єдиного ринку, членство в якій є важливим етапом на шляху інтеграції національного енергосектору в енергетичні ринки ЄС.

У рамках членства в Енергетичному Співтоваристві було розроблено Третій енергетичний пакет ЄС – пакет законів щодо внутрішнього європейського ринку газу та електроенергії. Впровадження принципів Третього енергопакету полягає в реформуванні ринків електроенергії та газопостачання, а також трансформації корпоративного управління державних компаній-операторів (на кшталт НАК «Нафтогаз України»). Зокрема, принципи Третього енергопакету передбачають так званий

анбандлінг – відокремлення функцій оператора систем розподілу від функцій постачання, створення оператора ринку. У підсумку такі зміни повинні призвести до більш надійного постачання електроенергії та природного газу споживачам, посилити захист їхніх прав, а сам ринок зробити більш прозорим, конкурентним та інвестиційно привабливим.

Третій енергетичний пакет складається з п'яти документів (трьох регламентів і двох директив). При цьому директиви адресовані країнам-членам ЄС (у тому числі й країнам, що є асоційованими членами співтовариства) і передбачають процедуру їх імплементації у правове поле держав у визначені терміни.

Таким чином, вказані директиви є обов'язковими для кожної країни-учасниці щодо визначеного результату і часових термінів, **однак форми і методи досягнення визначеного результату кожна країна обирає для себе самостійно, керуючись національними інтересами.**

Такий підхід покликаний гармонізувати «загальне» законодавство ЄС із законодавством «окремої» країни-учасниці (з урахуванням особливостей і специфіки її національного законодавства). У результаті для суб'єктів енергетичних ринків у кожній державі правове поле формується не самими директивами, а актами національного законодавства, що імплементують ці директиви.

Для України є принципово важливим виконання вимог Третього енергетичного пакету, про приєднання до якого було заявлено у «Меморандумі про взаєморозуміння щодо стратегічного енергетичного партнерства між Україною та Європейським Союзом спільно з Європейським співтовариством з атомної енергії», що був підписаний 24 листопада 2016 року у Брюсселі (*Офіційний вісник України, 2017 р., № 80, стор. 603, стаття 2494, код акта 87371/2017*).

З метою виконання зобов'язань Третього енергопакету щодо відокремлення діяльності з транспортування природного газу, електричної енергії та забезпечення діяльності оператора газотранспортної системи, оператора системи передачі відповідно до європейського законодавства прийнято Закон № 264-ІХ (набрав чинності 17 листопада 2019 року), яким внесено зміни до Господарського та Земельного кодексів України, а також Законів України «Про трубопровідний транспорт», «Про ринок природного газу», «Про управління об'єктами державної власності», «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», «Про Кабінет Міністрів України», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Однак аналіз положень Закону № 264-ІХ демонструє, що запропонована модель регулювання відповідних відносин не є оптимальною, а також не являє собою єдино можливий механізм забезпечення виконання

зобов'язань України щодо відокремлення діяльності з транспортування природного газу, електричної енергії та забезпечення діяльності оператора газотранспортної системи, оператора системи передачі.

Водночас Конституція у питанні співвідношення національного законодавства України та міжнародного права виступає своєрідним бар'єром, покликаним знаходити розумний баланс між необхідністю забезпечувати національні інтереси та важливістю міжнародної співпраці з іншими державами чи міжнародними організаціями. Так, підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загально визнаними принципами і нормами міжнародного права (стаття 18) збалансовується принципом верховенства Конституції (стаття 8), згідно з яким Конституція має найвищу юридичну силу. Тобто міжнародно-правові зобов'язання України не можуть суперечити Основному Закону.

При цьому аналіз положень законодавчих актів, зміни до яких внесено Законом № 264-ІХ, обумовлюють висновок про наявність у них норм, зміст і сутність окремих з яких, на переконання суб'єкта конституційного подання, не відповідають Конституції.

Так, Законом № 264-ІХ:

1) частину третю статті 89 Господарського кодексу України доповнено положенням, відповідно до яких *«фінансові плани оператора газотранспортної системи та оператора системи передачі, а також господарського товариства, яке володіє корпоративними правами в операторі газотранспортної системи, не підлягають затвердженню відповідно до статті 75 цього Кодексу. Фінансові плани оператора газотранспортної системи та/або оператора газосховищ, оператора системи передачі, а також господарського товариства, яке володіє корпоративними правами в операторі газотранспортної системи, розробляються в порядку, визначеному їхніми установчими документами, та затверджуються суб'єктами управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії»;*

2) статтю 136 Господарського кодексу України доповнено новою частиною п'ятою, відповідно до якої: *«Суб'єкт господарювання, якому з метою створення оператора системи передачі або оператора газотранспортної системи на праві господарського відання передані об'єкти державної власності, повинен бути повністю незалежним у прийнятті рішень щодо їх використання, експлуатації, обслуговування, планування, розвитку та фінансування відповідно до законів України «Про ринок природного газу», «Про ринок електричної енергії»;*

3) викладено у новій редакції статтю 14 Закону України «Про трубопровідний транспорт», відповідно до якої *«Організаційна структура підприємств (крім оператора газотранспортної системи), установ та*

організації трубопровідного транспорту залежить від покладених на них завдань, визначається самими підприємствами, установами та організаціями і затверджується органами, що здійснюють управління майном цих підприємств. Ці органи визначаються Кабінетом Міністрів України. Організаційна структура оператора газотранспортної системи визначається та затверджується у порядку, встановленому установчими документами оператора газотранспортної системи»;

4) у Законі України «Про управління об'єктами державної власності» частину першу статті 4 доповнено абзацом дванадцятим такого змісту: «Суб'єктом управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, може бути лише уповноважене Кабінетом Міністрів України міністерство. Умови управління об'єктами державної власності визначаються у відповідному договорі згідно з законом...»;

5) частину шосту статті 21 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» доповнено абзацом другим, відповідно до якого повноваження Кабінету Міністрів України щодо скасування актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади повністю чи в окремій частині «не поширюються на рішення міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, що видаються ними у процесі здійснення повноважень з управління корпоративними правами, що належать державі у статутних капіталах суб'єктів господарювання, які діють на підставі ліцензії на провадження діяльності з транспортування природного газу, а також юридичних осіб, що володіють корпоративними правами у таких суб'єктах господарювання».

6) статтю 44 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» доповнено частинами третьою, четвертою, згідно з якими:

«Міністерство, що здійснює прямий або опосередкований контроль над суб'єктами господарювання, які діють на підставі ліцензії на провадження діяльності з транспортування природного газу або на підставі ліцензії на провадження діяльності з передачі електричної енергії, здійснює повноваження щодо управління корпоративними правами, що належать державі щодо таких суб'єктів господарювання або господарських організацій, що володіють корпоративними правами щодо таких суб'єктів господарювання, самостійно та незалежно, за принципами відкритості та прозорості, відповідальності за прийняті рішення. Такі права не поширюються на управління і розподіл потужностей та інвестиційне планування, що належить до компетенції суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність з передачі електричної енергії чи транспортування природного газу».

«Кабінет Міністрів України, Прем'єр-міністр України, міністр, який очолює міністерство, що здійснює контроль за діяльністю з виробництва чи

постачання на ринку електричної енергії та ринку природного газу відповідно до встановлених законом вимог про відокремлення і незалежність оператора системи передачі та оператора газотранспортної системи, не можуть здійснювати координацію та контроль суб'єктів господарювання, які діють на підставі ліцензії на провадження діяльності з передачі електричної енергії чи транспортування природного газу, а також не можуть призначати членів органів управління таких суб'єктів господарювання».

На обґрунтування тверджень щодо неконституційності наведених положень законодавчих актів зазначаємо.

1. Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава (стаття 1 Конституції).

Правова держава – це держава, у якій організація й діяльність державної влади у її взаєминах з індивідами заснована на праві і йому відповідає.

Ідея правової держави спрямована на обмеження влади держави правом; на встановлення правління законів, а не людей; на забезпечення безпеки людини в її взаємодіях з державою.

Правова держава — це особливий тип взаємозв'язку держави, права і демократії. Ідеї про необхідність панування закону над владою виникли як реакція на свавілля, деспотію, тиранію, як протиотруйний засіб від зловживання владою. Тому суспільство завжди прагнуло запровадити справедливий державний лад через обмеження влади.

За Основним Законом носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ; народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування; право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами (частини друга, третя статті 5).

Юридичним вираженням суверенної волі Українського народу є Конституція, прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 року від його імені (преамбула Конституції). Основний Закон як акт установчої влади, що належить народу, визначає, зокрема, засади державного устрою, принципи здійснення державної влади, систему і межі компетенції органів державної влади, механізм реалізації державно-владних повноважень.

Важливою функцією Конституції є обмеження державної влади як похідної вторинної від установчої влади народу. Закріплення в Основному Законі положення, згідно з яким народ здійснює владу через органи державної влади, означає, що лише народ у Конституції може визначити, які

органи державної влади і з яким обсягом компетенції він уповноважує на здійснення влади від його імені.

Конституція містить низку фундаментальних щодо здійснення державної влади положень, за якими: права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (частина друга статті 3); ніхто не може узурпувати державну владу (частина четверта статті 5); державна влада в Україні здійснюється на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову; органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України (стаття 6); в Україні визнається і діє принцип верховенства права; Конституція має найвищу юридичну силу; закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції і повинні відповідати їй; норми Конституції є нормами прямої дії (стаття 8); органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19).

Названі конституційні приписи, перебуваючи у системному взаємозв'язку, відображають фундаментальне положення конституціоналізму щодо необхідності обмеження державної влади з метою забезпечення прав і свобод людини та зобов'язують наділених державною владою суб'єктів діяти виключно відповідно до встановлених Конституцією цілей їх утворення.

Для гарантування конституційного порядку, сталого функціонування держави з метою утвердження прав і свобод людини та забезпечення гідних умов життя Конституція передбачає структуровану, багаторівневу, ієрархічну систему органів державної влади, які наділені відповідною компетенцією, мають свій предмет відання та владні повноваження.

Одним із основних принципів конституційного ладу України є побудова і реалізація державної влади на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу і судову. Вказаний принцип нормативно втілено в положеннях статті 6 Конституції, відповідно до частини другої якої органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і відповідно до законів України. Даний конституційний імператив системно розвинуто в положеннях іншої норми Основного Закону – частини другої статті 19, згідно з якими органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Метою функціонального поділу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову є, зокрема, розмежування повноважень між різними органами державної влади, що означає самостійне виконання кожним із них своїх функцій та здійснення повноважень відповідно до Конституції та

законів України (абзац другий підпункту 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 8 липня 2016 року № 5-рп/2016 у справі № 1-27/2016 (*Офіційний вісник України, 2016 р., № 57, стор. 80, ст. 1979, код акта 82548/2016*).

В умовах мінливої дійсності цілісне тіло Основного Закону, розвиваючись та доповнюючись у системному і органічному зв'язку конституційних положень, передусім покликане забезпечити стаке й гармонійне існування держави. Така гармонія, за логікою конституцієдавця, закріпленій у статті 6 Конституції, у своїй основі має базуватися на чіткому балансі між окремими інститутами державного управління, які повинні здійснювати державну владу, попри їх динамічний і часто контраверсійний розвиток, на засадах чіткого розподілу й утримання в конституційних межах.

У Висновку від 16 грудня 2019 року № 7-в/2019 у справі № 2-249/2019(5581/19) (*Офіційний вісник України, 2020 р., № 4*) Конституційний Суд України наголосив на фундаментальному значенні положень статті 6 Конституції для забезпечення існування правової держави та ефективної системи захисту й гарантування конституційних прав і свобод людини і громадянина. Конституційний Суд України також зазначив, що телеологічний аналіз норм Конституції свідчить про те, що поділ влади є основним засобом та неодмінною умовою запобігання концентрації влади, а отже, є інструментом проти зловживань нею задля адекватної реалізації прав і свобод людини і громадянина.

Поділ державної влади є структурною диференціацією трьох рівнозначних основних функцій держави: законодавчої, виконавчої, судової. Він відображає функціональну визначеність кожного з державних органів, передбачає не тільки розмежування їх повноважень, а й їх взаємодію, систему взаємних стримувань та противаг, які мають на меті забезпечення їх співробітництва як єдиної державної влади. Принцип поділу державної влади набуває сенсу лише за тієї умови, коли всі органи державної влади діють у межах єдиного правового поля (абзац другий, перше речення абзацу третього підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 1 квітня 2008 року № 4-рп/2008 у справі № 1-8/2008 (*Офіційний вісник України, 2008 р., № 28, стор. 150, ст. 904, код акта 42775/2008*).

Здійснення державної влади, зокрема на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову, завдяки визначеній Основним Законом системі стримувань і противаг забезпечує стабільність конституційного ладу, запобігає узурпації державної влади та узурпації виключного права народу визначати і змінювати конституційний лад в Україні. У Рішенні від 5 жовтня 2005 року № 6-рп/2005 в справі № 1-5/2005 (*Офіційний вісник України, 2005 р., № 41, стор. 31, ст. 2605, код акта 34045/2005*) Конституційний Суд України наголосив, що будь-які дії держави, її органів або посадових осіб, що призводять до узурпації права визначати і змінювати конституційний лад в

Україні, яке належить виключно народові, є неконституційними і незаконними (підпункт 4.4 пункту 4 мотивувальної частини).

2. Конституція визначила Кабінет Міністрів України вищим органом в системі органів виконавчої влади (частина перша статті 113), що насамперед відображає наявність системи формалізованих органів виконавчої влади, найвищою ланкою якої є саме Кабінет Міністрів України.

Таким чином, **Основний Закон поставив Кабінет Міністрів України на найвищій щабель у системі органів виконавчої влади.**

Визначення статусу Кабінету Міністрів України як вищого органу виконавчої влади відображає його роль й місце не лише в системі органів виконавчої влади, а й у системі поділу влади взагалі, характеризує його як орган, який здійснює виконання законів, прийнятих Верховною Радою України, та нормативних актів Президента України. Як вищий орган виконавчої влади Кабінет Міністрів України очолює єдину систему виконавчої влади в Україні; забезпечує у відповідності з Конституцією здійснення функцій і повноважень виконавчої влади на території України; самостійно вирішує питання, які віднесені до його відома Конституцією і законами України.

Статус Кабінету Міністрів України як вищого органу в системі органів виконавчої влади підтверджується і відповідає принципу, за яким в цій системі не може бути органів, які б не були безпосередньо чи опосередковано підпорядковані уряду. Згідно з цим **в межах конституційно визначеного статусу Кабінету Міністрів України його повноваження мають обов'язково поширюватися на всі ланки системи органів виконавчої влади без будь-яких виключень за суб'єктом чи за предметом.**

Саме як вищий орган виконавчої влади Кабінет Міністрів України спрямовує і координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади (пункт 9 статті 116 Конституції).

Координація (від лат. *Si* – спільно, *ordinare* – упорядкувати) – це забезпечення узгодженості дій усіх ланок управління. Координація як функція являє собою вид діяльності за погодженням, а також впорядкування зусиль, об'єднаних спільною метою, – учасників виконання того чи іншого завдання.

Координація забезпечує взаємодію різних частин однієї системи в інтересах виконання поставлених перед нею завдань. Без відповідної формальної координації різних рівнів системи, їх структурні підрозділи та окремі посадовці легко можуть зосередитися на забезпеченні своїх власних інтересів, а не на інтересах держави в цілому.

Таким чином, головне завдання функції координації роботи органів виконавчої влади – досягнення узгодженості в роботі всіх ланок системи таких органів задля досягнення спільної мети.

У свою чергу, **спрямування роботи** міністерств, інших органів виконавчої влади з боку Кабінету Міністрів України в контексті положення пункту 9 статті 116 Конституції **полягає** в орієнтуванні певним чином, наданні вказівок, визначенні відповідного напрямку діяльності суб'єкта спрямування.

При цьому **Основний Закон не містить жодних виключень (ні за предметом, ні за суб'єктами) чи обмежень повноважень Кабінету Міністрів України як вищого органу в системі органів виконавчої влади щодо координації та спрямування роботи таких органів.**

Стаття 116 Конституції наділяє Кабінет Міністрів України також низкою інших конституційно закріплених повноважень: забезпечення державного суверенітету і економічної самостійності України, здійснення внутрішньої і зовнішньої політики держави, виконання Конституції і законів України, актів Президента України; забезпечення проведення фінансової, цінової, інвестиційної та податкової політики; управління об'єктами державної власності відповідно до закону.

Аналіз наведених норм Конституції обумовлює висновок, що **Кабінет Міністрів України як найвищий орган у системі органів виконавчої влади, здійснюючи управління об'єктами державної власності, забезпечує економічну та фінансову безпеку держави.**

У сучасних умовах питання управління об'єктами державної власності в Україні є надактуальними. Наразі предметом ревізії та реформування концептуальних підходів держави є питання не лише позиціонування її як власника майна, але й у цьому контексті як законотворця, регулятора, учасника, тобто суб'єкта, що визначає і нормативно закріплює правила поведінки всіх суб'єктів економічної діяльності, а також як учасника, який здійснює повноваження регулятора економічних відносин.

Крім того, державне управління об'єктами державної власності впливає на стан суспільства, розвиток економічного життя та політичного устрою. Держава, будучи найбільшим власником, здійснює управління об'єктами державної власності та регулювання процесів трансформації відносин власності в Україні.

Згідно з усталеним розумінням управління – це вплив на об'єкт, систему, процес з метою збереження їх сталості або переведення з одного стану в інший відповідно до встановленої мети.

Держава, виступаючи в якості суб'єкта управління, надає державному управлінню власністю специфічних якостей, серед яких необхідно виділити:

системність – завдяки цій якості управління здійснюється скоординовано, цілеспрямовано, ефективно та постійно;

верховенство – держава централізовано бере на себе зобов'язання здійснювати та координувати управління з метою забезпечення суспільних інтересів;

визначеність – межі розповсюдження державного управління можуть бути визначені не лише як такі, що існують в рамках національної держави, а й ті, що виходять за її кордони та проявляються в зовнішній політиці держави.

Безумовним залишається імператив, що процес управління державною власністю має бути спрямований на досягнення стратегічних і тактичних цілей розвитку національного господарства.

З метою забезпечення ефективного управління державною власністю держава повинна дотримуватися низки умов, а саме: здійснювати управління та керування державними підприємствами з метою задоволення національних та суспільних інтересів; виконувати роль регулятора макроекономічних процесів; здійснювати чіткий перерозподіл фінансових ресурсів та підвищувати рівень зайнятості населення.

Конституційний Суд України у Рішенні від 29 вересня 2009 року № 22-рп/2009 у справі № 1-45/2009 (*Офіційний вісник України, 2009 р., № 78, стор. 41, ст. 2651, код акта 48091/2009*) сформував правову позицію, відповідно до якої положення пункту 5 статті 116 Конституції щодо здійснення Кабінетом Міністрів України управління об'єктами державної власності відповідно до закону є приписом стосовно того, як має діяти Уряд України, здійснюючи повноваження щодо реалізації прав держави як власника, – **не на власний розсуд, а згідно із законом, який регулює ці відносини.**

Прикметно, що повноваження Кабінету Міністрів України, на відміну від повноважень Верховної Ради України та Президента України, можуть визначатись не лише Конституцією, а й законами України (пункт 10 статті 116 Основного Закону). Так, відповідно до Конституції організація, повноваження і порядок діяльності Кабінету Міністрів України, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади визначаються Конституцією і законами України; організація і діяльність органів виконавчої влади визначаються виключно законами України (пункт 12 частини першої статті 92, частина друга статті 120 Конституції).

Водночас будь-яке повноваження Кабінету Міністрів України або іншого органу виконавчої влади не може визначатися законом у супереч конституційним приписам, на чому наголошував Конституційний Суд України у Рішенні від 13 червня 2019 року № 5-р/2019 у справі № 1-17/2018(5133/16) (*Офіційний вісник України, 2019 р., № 56, стор. 50, ст. 1949, код акта 95193/2019*).

Відтак законодавче регулювання здійснення Кабінетом Міністрів України управління об'єктами державної власності може полягати виключно у визначенні механізмів такого управління, проте за жодних обставин не може позбавляти вищий орган в системі органів виконавчої влади конституційних повноважень щодо забезпечення реалізації прав держави як власника.

3. Конституція гарантує право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності (частини перша, четверта статті 41).

Правовий статус суб'єктів права різних форм власності ґрунтується на єдиних конституційних принципах. Разом з тим правовий статус кожного з них має особливості, що і характеризують того чи іншого суб'єкта права власності як такого. Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності як у тому, що є загальним для них, так і в його особливостях відповідно до законів, дія яких на них поширюється (абзац третій підпункту 3.3 пункту 3 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 11 червня 2003 року № 11-рп/2003 у справі № 1-11/2003 (*Офіційний вісник України, 2003 р., № 25, стор. 279, стаття 1217, код акта 25505/2003*)).

Власність є матеріальною основою суспільного розвитку, а питання володіння, користування і розпорядження нею – ключовими у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування (Рішення Конституційного Суду України від 29 вересня 2009 року № 22-рп/2009 у справі № 1-45/2009 (*Офіційний вісник України, 2009 р., № 78, стор. 41, ст. 2651, код акта 48091/2009*)).

Таким чином, усунення власника від його права вільно володіти, користуватися та розпоряджатися його власністю є порушенням конституційного принципу непорушності права власності.

В Основному Законі серед інших форм власності виокремлено державну власність, визначено її місце в системі форм власності, які в Україні проголошуються рівноправними. Крім того, закріплено суб'єкта (Кабінет Міністрів України), який від імені держави здійснює управління об'єктами державної власності.

Виходячи зі змісту права власності, Кабінет Міністрів України як суб'єкт управління об'єктами державної власності наділений повноваженнями щодо реалізації прав держави як власника таких об'єктів, пов'язаних з володінням, користуванням та розпорядженням цими об'єктами. Саме через Кабінет Міністрів України держава як власник здійснює контроль та впливає на діяльність підприємств державного сектору економіки.

Згідно зі статтею 3 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» об'єктами управління державної власності, зокрема, є

майно, яке передане державним комерційним підприємствам (далі – державні підприємства), установам та організаціям; корпоративні права, що належать державі у статутних капіталах господарських організацій (далі – корпоративні права держави); державне майно, надане суб'єкту господарювання на праві господарського відання відповідно до законодавства.

Відповідно до статті 1, частини другої статті 20 Закону України «Про ринок природного газу» суб'єкт господарювання, який отримав ліцензію на провадження діяльності з транспортування природного газу, є оператором газотранспортної системи.

Водночас за змістом статті 21 цього Закону оператором газотранспортної системи може бути виключно суб'єкт господарювання, 100 відсотків корпоративних прав у статутному капіталі якого належать державі чи суб'єкту господарювання, 100 відсотків корпоративних прав у статутному капіталі якого належать державі.

Відповідно до частин першої, третьої статті 31 Закону України «Про ринок електричної енергії» суб'єкт господарювання, який отримав ліцензію на провадження діяльності з передачі електричної енергії, є оператором системи передачі, організаційно-правовою формою якого є акціонерне товариство, 100 відсотків акцій (часток) у статутному капіталі якого належать державі.

Як вбачається з наведених норм, статутні капітали оператора газотранспортної системи, оператора системи передач, а також товариства, що володіє корпоративними правами в операторі газотранспортної системи, формуються за рахунок акцій, які на 100 відсотків належать державі. За таких обставин **корпоративні права зазначених суб'єктів є об'єктами управління державної власності**, при якій майно, зокрема засоби та продукти виробництва, належать державі.

Таким чином, через управління корпоративними правами зазначених суб'єктів господарювання держава в особі Кабінету Міністрів України повинна мати гарантовану можливість реалізувати свої права як власник.

4. Для державних підприємств функція планування є важливою складовою функціонування об'єктів державної власності та управління ними.

За змістом частин другої, дев'ятої, десятої статті 75 Господарського кодексу України відповідно до фінансового плану підприємство отримує доходи і здійснює видатки, визначає обсяг та спрямування коштів для виконання своїх функцій впродовж року відповідно до установчих документів. Згідно з фінансовим планом здійснюється розподіл прибутку (доходу). У фінансовому плані також затверджуються суми коштів, які направляються державі як власнику і зараховуються до Державного бюджету України.

З огляду на зазначене фінансовий план є основним плановим документом, згідно з яким підприємство отримує доходи та здійснює видатки, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання своїх функцій протягом року відповідно до установчих документів. Фінансовий план також забезпечує механізм погодження витрат із власником, яким у випадку підприємств державного сектору економіки є держава.

Частиною третьою статті 89 Господарського кодексу України передбачено, що господарське товариство, у статутному капіталі якого більше 50 відсотків акцій (часток, паїв) прямо чи опосередковано належить державі, зобов'язане на кожний наступний рік складати і виконувати річний фінансовий план відповідно до статті 75 цього Кодексу, якою зокрема передбачено затвердження Кабінетом Міністрів України фінансових планів підприємств, що є суб'єктами природних монополій, та підприємств, плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 мільйонів гривень.

Разом з тим, абзацами другим, третім частини третьої статті 89 Господарського кодексу України в редакції Закону № 264-IX оператора газотранспортної системи та оператора системи передачі, а також господарське товариство, яке володіє корпоративними правами в операторі газотранспортної системи, було **виключено із суб'єктів господарювання, фінансові плани яких затверджуються Кабінетом Міністрів України**, та запроваджено затвердження таких планів суб'єктами управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, передачі електричної енергії.

Крім того, частиною п'ятою статті 136 Господарського кодексу України **передбачено повну незалежність суб'єкта господарювання, якому з метою створення оператора системи передачі або оператора газотранспортної системи передані об'єкти державної власності, у прийнятті рішень щодо їх використання, експлуатації, обслуговування, планування, розвитку та фінансування.**

При цьому статтею 14 Закону України «Про трубопровідний транспорт» підприємствам (крім оператора газотранспортної системи), **установам та організаціям трубопровідного транспорту надано право самостійно встановлювати їх організаційну структуру** із подальшим її затвердженням визначеними Кабінетом Міністрів України органами, що здійснюють управління майном цих підприємств. Натомість організаційна структура оператора газотранспортної системи визначається та затверджується у встановленому установчими документами оператора газотранспортної системи порядку без погодження будь-якими органами.

Законом України «Про управління об'єктами державної власності» (абзац дванадцятий частини першої статті 4) передбачено, що суб'єктом управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі

провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу, може бути лише уповноважене Кабінетом Міністрів України міністерство. При цьому, **умови управління об'єктами державної власності визначаються у відповідному договорі згідно із законом.**

Водночас абзацом першим частини третьої статті 44 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» встановлено, що **міністерство, яке здійснює прямий або опосередкований контроль над суб'єктами господарювання, які діють на підставі ліцензії на провадження діяльності з транспортування природного газу або на підставі ліцензії на провадження діяльності з передачі електричної енергії, здійснює повноваження щодо управління корпоративними правами, що належать державі щодо таких суб'єктів господарювання або господарських організацій, що володіють корпоративними правами щодо таких суб'єктів господарювання, самостійно та незалежно. При цьому, виключно до компетенції суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність з передачі електричної енергії чи транспортування природного газу віднесено управління і розподіл потужностей та інвестиційне планування.**

Крім того, частиною четвертою статті 44 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» в редакції Закону № 264-IX встановлено **заборону здійснення Кабінетом Міністрів України координації і контролю стосовно суб'єктів господарювання, які діють на підставі ліцензії на провадження діяльності з передачі електричної енергії чи транспортування природного газу.**

При цьому відповідно до абзацу другого частини шостої статті 21 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» в редакції Закону № 264-IX **обмежено повноваження Уряду України щодо скасування актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, що видаються ними у процесі здійснення повноважень з управління корпоративними правами, що належать державі у статутних капіталах суб'єктів господарювання, які діють на підставі ліцензії на провадження діяльності з транспортування природного газу, а також юридичних осіб, що володіють корпоративними правами у таких суб'єктах господарювання.**

Таким чином, указаними положенням законодавчих актів Кабінет Міністрів України відсторонено від:

– процесу планування діяльності оператора газотранспортної системи, оператора системи передачі та господарського товариства, яке володіє корпоративними правами в операторі газотранспортної системи;

– здійснення контролю за формуванням і використанням зазначеними суб'єктами господарювання фінансових ресурсів;

– прийняття рішень щодо використання суб'єктами господарювання переданих ним з метою створення оператора системи передачі або оператора

газотранспортної системи об'єктів державної власності, їх експлуатації, обслуговування, планування, розвитку та фінансування;

– визначення організаційної структури підприємств, установ та організацій трубопровідного транспорту;

– безпосереднього управління об'єктами державної власності, що використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування та/або зберігання природного газу;

– управління і розподілу потужностей та інвестиційного планування щодо суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність з передачі електричної енергії чи транспортування природного газу;

– координації і контролю в цілому стосовно відповідних суб'єктів господарювання.

При цьому встановлення вказаних обмежень поєднано із **заборонаю скасування актів центральних органів виконавчої влади**, що стосуються здійснення ними повноважень з управління корпоративними правами зазначених суб'єктів господарювання, що фактично є усуненням Кабінету Міністрів України від управління об'єктами державної власності та суперечить положенню пункту 5 статті 116 Конституції.

Крім того, правова конструкція абзацу другого частини шостої статті 21 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» також нівелює концептуальне положення Конституції, закріплене в частині першій статті 113, яким Кабінет Міністрів України визначено вищим органом у системі органів виконавчої влади, та не відповідає пункту 9 статті 116 Конституції.

Наведене дає підстави для висновку про **невідповідність положень абзаців другого, третього частини третьої статті 89, частини п'ятої статті 136 Господарського кодексу України, статті 14 Закону України «Про трубопровідний транспорт», абзацу дванадцятого частини першої статті 4 Закону України «Про управління об'єктами державної власності», абзацу другого частини шостої статті 21, абзацу першого частини третьої, частини четвертої статті 44 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» в редакції Закону № 264-IX статті 1, частині другій статті 6, частині другій статті 19, пункту 5 статті 116 Конституції, а положення абзацу другого частини шостої статті 21 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» – також частині першій статті 113 та пункту 9 статті 116 Основного Закону.**

5. Одним із найважливіших принципів правової держави Конституція визначає принцип верховенства права.

Так, частини перша, друга статті 8 Основного Закону передбачають, що в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція має

найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції і повинні відповідати їй.

Конституційний Суд України сформулював визначення терміну «верховенство права» в абзаці другому підпункту 4.1 пункту 4 мотивувальної частини свого Рішення від 2 листопада 2004 року 15-рп/2004 у справі № 1-33/2004 (*Офіційний вісник України, 2004 р., № 45, стор. 41, ст. 2975, код акта 30642/2004*): «Верховенство права – це панування права в суспільстві. Верховенство права вимагає від держави його втілення у правотворчу та правозастосовну діяльність, зокрема у закони, які за своїм змістом мають бути проникнуті передусім ідеями соціальної справедливості, свободи, рівності тощо».

Також у Рішенні від 20 червня 2019 року № 6-р/2019 у справі № 1-152/2019 (3426/19) (*Офіційний вісник України, 2019 р., № 57, стор. 150, ст. 1984, код акта 95227/2019*) Конституційний Суд України зазначив: «Враховуючи зміст статті 8 Конституції України та практику Конституційного Суду України, верховенство права слід розуміти, зокрема, як механізм забезпечення контролю над використанням влади державою та захисту людини від свавільних дій державної влади.

Верховенство права як нормативний ідеал, до якого має прагнути кожна система права, і як універсальний та інтегральний принцип права необхідно розглядати, зокрема, в контексті таких основоположних його складових: принцип законності, принцип поділу державної влади, принцип народного суверенітету, принцип демократії, принцип юридичної визначеності, принцип справедливого суду».

Діяльність правотворчих і правозастосовчих органів держави має здійснюватися за принципом верховенства права і прямої дії норм Конституції України, а повноваження – у встановлених Основним Законом України межах і відповідно до законів (абзац третій підпункту 4.3 пункту 4 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 27 лютого 2018 року № 1-р/2018 у справі № 1-6/2018 (*Офіційний вісник України, 2018 р., № 37, стор. 132, ст. 1314, код акта 90038/2018*).

Водночас верховенство правових законів і серед них – Конституції, як Основного Закону в державі, є одним з головних принципів побудови та функціонування системи державних інститутів, що забезпечують ефективну та раціональну саморегуляцію в суспільстві. Тільки ретельна конституційна регламентація процесу функціонування державної влади (її основних інститутів та органів) дає змогу зберегти цілісність держави і водночас забезпечити її стабільний і поступовий демократичний розвиток.

Визначені Конституцією України система органів державної влади, найменування державних органів, порядок їх утворення та функціонування можуть бути змінені виключно шляхом внесення змін до Основного Закону України в порядку, встановленому ним. У Рішенні від 23 грудня 1997 року

№ 7-зп в справі № 01/34-97 (*Офіційний вісник України, 1998 р., № 1, стор. 151, ст. 23, код акта 4600/1998*) Конституційний Суд України зазначив, що верховенство конституційних норм поширюється на всі сфери державної діяльності, в тому числі і на законотворчий процес; Верховна Рада України, приймаючи закони, не має права допускати невідповідностей щодо будь-яких положень, прямо закріплених в Конституції України; перерозподіл конституційної компетенції через прийняття закону є можливим тільки шляхом внесення змін до Конституції України (абзац четвертий пункту 1, абзац двадцять другий пункту 3 мотивувальної частини). Конституція України при внесенні до неї змін передбачає збалансованість дій Президента України, народних депутатів України, Верховної Ради України при реалізації волі народу як носія суверенітету і єдиного джерела влади в Україні (абзац четвертий підпункту 4.2 пункту 4 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 27 березня 2000 року № 3-рп/2000 в справі № 1-26/2000 (*Офіційний вісник України, 2000 р., № 30, стор. 153, ст. 1285, код акта 16363/2000*)).

Пряма дія норм Конституції України означає, що ці норми застосовуються безпосередньо; законами України та іншими нормативно-правовими актами можна лише розвивати конституційні норми, а не змінювати їх зміст (абзац другий підпункту 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 8 вересня 2016 року № 6-рп/2016 у справі № 1-13/2016 (*Офіційний вісник України, 2016 р., № 79, стор. 94, ст. 2649, код акта 83329/2016*)).

Таким чином, наведені вище положення Господарського кодексу України, Законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про трубопровідний транспорт», «Про управління об'єктами державної власності» в редакції Закону № 264-ІХ, що є предметом конституційного подання, прийнято не у розвиток конституційних норм щодо здійснення Кабінетом Міністрів України управління об'єктами державної власності, а навпаки, – з метою усунення Уряду України від здійснення покладених на нього Конституцією повноважень, що розбалансовує систему здійснення державної влади і свідчить про невідповідність цих положень вимогам частин першої, другої статті 8 Основного Закону.

7. Конституційний Суд України у своїх рішеннях системно і послідовно наголошує, що Верховна Рада України і Президент України при вирішенні питань утворення, формування органів державної влади та унормування їхньої діяльності згідно з частиною другою статті 19 Основного Закону зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Прикметним у цій ситуації є те, що відповідно до правової позиції Конституційного Суду України «повноваження органів державної влади визначаються Конституцією і законами України, а Верховної Ради України з питань здійснення державної влади встановлюються лише Конституцією

України» (абзац другий підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 27 травня 2009 року № 12-рп/2009 у справі № 1-11/2009 (*Офіційний Вісник України*, 2009 р., № 42, стор. 71, ст. 1418, код акта 46812/2009).

Згідно з пунктом 5 статті 116 Конституції управління Кабінетом Міністрів України об'єктами державної власності здійснюється відповідно до закону.

Таким чином, Верховна Рада України як єдиний орган законодавчої влади в Україні зобов'язана на рівні закону визначити механізм здійснення Урядом України управління зазначеними об'єктами. При цьому обсяг дискреції парламенту при унормуванні вказаного питання обмежений конституційно закріпленими рамками повноважень Кабінету Міністрів України, які не можуть бути звужені та нівельовані.

Тобто Верховна Рада України, реалізуючи свої повноваження щодо прийняття відповідного закону, є повноважною визначити спосіб, особливості тощо здійснення Кабінетом Міністрів України управління об'єктами державної власності, однак у жодному випадку не відсторонити Уряд від виконання закріпленого за ним конституційного обов'язку.

Ігнорування парламентом визначених Конституцією меж повноважень вищого органу у системі органів виконавчої влади, у тому числі і щодо управління об'єктами державної власності, спрямування і координації роботи міністерств, інших органів виконавчої влади, є руйнуванням балансу у розподілі здійснення державної влади і є проявом перевищення органом законодавчої влади власних повноважень у сфері законотворчості, оскільки конституцієдавець вочевидь не наділяв Верховну Раду України таким обсягом компетенції.

Відтак, обмеживши повноваження Кабінету Міністрів України щодо здійснення управління об'єктами державної власності, спрямування і координації роботи міністерств, інших органів виконавчої влади Верховна Рада України перевищила свої конституційні повноваження, чим порушила приписи частини другої статті 6 та частини другої статті 19, статті 85 Конституції.

Враховуючи те, що Конституція має найвищу юридичну силу, а закони та інші нормативно-правові акти повинні їй відповідати, зважаючи на необхідність утвердження конституційного правопорядку та забезпечення балансу влад в державі, на підставі статей 8, 147, 150, 152 Конституції, керуючись статтями 7, 8, 50, 51, 52 Закону України «Про Конституційний Суд України»,

ПРОСИМО:

47 1. Відкрити конституційне провадження за конституційним поданням народних депутатів України щодо невідповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Господарського кодексу України, Законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про трубопровідний транспорт», «Про управління об'єктами державної власності» в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу».

2. Визнати такими, що не відповідають статті 1, частині другій статті 6, частинами першій, другій статті 8, частині другій статті 19, статті 85, пункту 5 статті 116 Конституції, положення абзаців другого, третього частини третьої статті 89, частини п'ятої статті 136 Господарського кодексу України, статті 14 Закону України «Про трубопровідний транспорт», абзацу дванадцятого частини першої статті 4 Закону України «Про управління об'єктами державної власності», абзацу другого частини шостої статті 21, абзацу першого частини третьої, частини четвертої статті 44 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу».

3. Визнати такими, що не відповідають статті 1, частині другій статті 6, частинам першій, другій статті 8, частині другій статті 19, статті 85, частині першій статті 113, пункту 9 статті 116 Конституції, положення абзацу другого частини шостої статті 21 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу».

4. Залучити до участі у цьому конституційному провадженні за дорученням народних депутатів України уповноважених представників суб'єкта права на конституційне подання народних депутатів України Тимошенко Юлію Володимирівну та Власенка Сергія Володимировича.

5. У зв'язку із значним суспільним резонансом порушеного у конституційному поданні питання просимо відповідно до статей 64, 75 Закону України «Про Конституційний Суд України» визнати конституційне провадження за вказаним конституційним поданням невідкладним та розглядати справу у порядку усного провадження.

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ ТА МАТЕРІАЛІВ, ЩО ДОДАЮТЬСЯ:

1) додаток до конституційного подання щодо невідповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Господарського кодексу України, Законів України «Про Кабінет Міністрів України», «Про трубопровідний транспорт», «Про управління об'єктами державної власності» в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких

законодавчих актів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу» з підписами 47 народних депутатів України на 3 арк.;

2) витяг з Конституції України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР на 14 арк.;

3) витяг із Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 року № 2136-VIII на 2 арк.;

4) витяг із Господарського кодексу України на 5 арк.;

5) витяг із Закону України «Про Кабінет Міністрів України» на 3 арк.;

6) витяг із Закону України «Про трубопровідний транспорт» на 1 арк.;

7) витяг із Закону України «Про управління об'єктами державної власності» на 2 арк.;

8) витяг із Закону України «Про ринок природного газу» на 11 арк.;

9) Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу» на 8 арк.;

10) Меморандум про взаєморозуміння щодо стратегічного енергетичного партнерства між Україною та Європейським Союзом спільно з Європейським співтовариством з атомної енергії на 8 арк.;

11) Рішення Конституційного Суду України від 8 липня 2016 року № 5-рп/2016 у справі № 1-27/2016 на 5 арк.;

12) Висновок Конституційного Суду України від 16 грудня 2019 року № 7-в/2019 в справі № 2-249/2019(5581/19) на 12 арк.;

13) Рішення Конституційного Суду України від 1 квітня 2008 року № 4-рп/2008 у справі № 1-8/2008 на 13 арк.;

14) Рішення Конституційного Суду України від 5 жовтня 2005 року № 6-рп/2005 в справі № 1-5/2005 на 7 арк.;

15) Рішення Конституційного Суду України від 29 вересня 2009 року № 22-рп/2009 у справі № 1-45/2009 на 6 арк.;

16) Рішення Конституційного Суду України від 13 червня 2019 року № 5-рп/2019 у справі № 1-17/2018(5133/16) на 10 арк.;

17) Рішення Конституційного Суду України від 10 червня 2003 року № 11-рп/2003 у справі № 1-11/2003 на 7 арк.;

18) Рішення Конституційного Суду України від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004 у справі № 1-33/2004 на 14 арк.;

19) Рішення Конституційного Суду України від 20 червня 2019 року № 6-р/2019 у справі № 1-152/2019 (3426/19) на 9 арк.;

20) Рішення Конституційного Суду України від 27 лютого 2018 року № 1-р/2018 у справі № 1-6/2018 на 10 арк.;

21) Рішення Конституційного Суду України від 23 грудня 1997 року № 7-зп в справі № 01/34-97 на 13 арк.;

22) Рішення Конституційного Суду України від 27 березня 2000 року № 3-рп/2000 в справі № 1-26/2000 на 7 арк.;

23) Рішення Конституційного Суду України від 8 вересня 2016 року № 6-рп/2016 у справі № 1-13/2016 на 7 арк.;

24) Рішення Конституційного Суду України від 27 травня 2009 року № 12-рп/2009 у справі № 1-11/2009 на 11 арк.;

25) копія посвідчення народного депутата України Тимошенко Ю.В. на 1 арк.;

26) копія посвідчення народного депутата України Власенка С.В. на 1 арк.

ДОДАТОК ДО КОНСТИТУЦІЙНОГО ПОДАННЯ

щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень
Господарського кодексу України, Законів України «Про Кабінет Міністрів України»,
«Про трубопровідний транспорт», «Про управління об'єктами державної власності»
в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у
зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу»

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Номер посвідчення	Підпис
1.	Тимошенко М. В.	162	
2.	Власенко С. В.	170	
3.	Бондарев К. А.	175	
4.	Филишкін М. М.	176	
5.	Увченко Ф. В.	185	
6.	Ніколасенко А. І.	180	
7.	Соболев С. В.	165	
8.	Волокоч М. І.	181	
9.	Данилюк В. Б.	179	
10.	Лугин І. О.	171	
11.	Пущацький А. В.	182	
12.	Маланчук Б. В.	184	
13.	Журишкін І. Т.	167	
14.	Крульченко Ю. Ю.	173	
15.	Тарута С. О.	163	
16.	Бучацький О. С.	179	
17.	Козмелюк А. А.	168	

17 (сімнадцять) підписів

**Продовження додатку до конституційного подання
щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень
Господарського кодексу України, Законів України «Про Кабінет Міністрів України»,
«Про трубопровідний транспорт», «Про управління об'єктами державної власності»
в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у
зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу»**

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Номер посвідчення	Підпис
18	Мейдич О.М.	233	
19	Лабунська Я.В.	174	
20	Шарфун А.І.	183	
21	Абдуєв О.	178	
22	Комарова Т.М.	03/166	
23	Геленія Т.М.	169	
24	Мельниченко В.О.	164	
25	Суховицька А.К.	161	
26	Лукашев О.А.	214	
27	Львовська Ю.В.	145	
28	Пуршев О.П.	156	
29	Детко Я.В.	401	
30	Сюрин М.А.	140	
31	Борн К.А.	154	
32	Ужастемко Ф.В.	257	
33	Солов'юк О.В.	258	

**Продовження додатку до конституційного подання
щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень
Господарського кодексу України, Законів України «Про Кабінет Міністрів України»,
«Про трубопровідний транспорт», «Про управління об'єктами державної власності»
в редакції Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у
зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу»**

№ п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Номер посвідчення	Підпис
34	Жораневська Н.Ю	128	
35	Мелькевич В.В.	127	
36	Козак Т.Р.	134	
37	Рабинович	136	
38	Загородний О.С.	147	
39	Черник В.А.	151	
40	Ларін С.М.	132	
41	Мороз Д.Д.	266	
42	Гусменко В.С.	260	
43	Камбасев В.Р.	198	
44	Плюшкова Р.М.	155	
45	Приходько Н.І.	150	
46	Саргис	160	
47	Шурупов І.І.	432	
48	Максимова	153	
49	Кудряков Р.Р.	159	
50.	Ніжніков М.І.	130	

Всього: 47 (сорок сім) підписів народних депутатів України

Керівник Управління кадрів
Апарату Верховної Ради України

наталішківа

10 (шістнадцять) підписів.

10.02.2000